# מהדורה למורה – מפתח תשובות

## מטרות הדף:

- לזהות מטבעות ושטרות ולחשב עודף נכון
- להבחין בין צורך לרצון ולתכנן רשימת קניות בתקציב
- להבין מהי הנחה באחוזים ומהו מחיר ליחידה
- לתרגל עצירה למחשבה לפני קנייה בעזרת עש"ן ד"ק

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

### חלק א' – פרק 1 • מכירים כסף: מטבעות ושטרות – זיהוי מטבעות ושטרות

1. ג – 5 ₪
2. ב – 50 אגורות

### חלק ב' – פרק 1 • מכירים כסף: מטבעות ושטרות – סופרים כסף ומחשבים עודף

1. 7
2. 2

### חלק ג' – פרק 1 • מכירים כסף: מטבעות ושטרות – מתאימים ערך למטבע או לשטר

1. 1 – ג (10 אגורות)
2. 2 – א (50 אגורות)
3. 3 – ב (20 ₪)

### חלק ד' – פרק 2 • קונים ומחשבים עודף – מכירים את הכסף והעודף

1. נכון – כשסכום התשלום גדול מהמחיר, ההפרש חוזר לקונה כעודף
2. לא נכון – אין עודף כששילמנו בדיוק את הסכום המדויק

### חלק ה' – פרק 2 • קונים ומחשבים עודף – תרגול חישוב

1. 5
2. 6

### חלק ו' – פרק 2 • קונים ומחשבים עודף – בעיות ושתי דרכים לשלם

1. ב – 13 ₪

### חלק ז' – פרק 3 • צריך או רוצה? רשימת קניות ותקציב – זיהוי צורך או רצון

1. נכון – אלה מוצרי מזון בסיסיים שחייבים לקנות
2. לא נכון – ממתקים הם רצון – נחמד, אבל אפשר בלעדיהם
3. נכון – נעים שיהיו, אבל אי אפשר לחיות בלעדיהם

### חלק ח' – פרק 3 • צריך או רוצה? רשימת קניות ותקציב – בונים רשימה בתקציב נתון

1. 123
2. 30

### חלק ט' – פרק 3 • צריך או רוצה? רשימת קניות ותקציב – מתכננים ובוחרים בחשיבה

1. ב – ירקות ופירות
2. ג – רושמים את כל הצרכים

### חלק י' – פרק 3 • צריך או רוצה? רשימת קניות ותקציב – תכנון וכתיבה

### חלק י״א – פרק 4 • בלשי המבצעים: הנחות ומחיר ליחידה – מושגי יסוד

1. נכון – ההנחה מחושבת כאחוז מהמחיר המקורי ויורדת מהסכום לתשלום
2. נכון – מחיר ליחידה (לליטר, לקילו, ל-100 גרם) מראה כמה משלמים על אותה כמות
3. לא נכון – לפעמים דווקא האריזה הקטנה משתלמת יותר, חייבים לבדוק בכל פעם

### חלק י״ב – פרק 4 • בלשי המבצעים – תרגול חישובים

1. 180
2. 20

### חלק י״ג – פרק 4 • בלשי המבצעים – מה באמת משתלם?

1. כי אריזות בגדלים שונים קשה להשוות ביניהן בלי לחשב מחיר לכמות קבועה כמו ליטר או קילו

### חלק י״ד – פרק 5 • רגע לפני שקונים ובודקים קבלה – מכירים את עש״ן ד״ק

1. א – עוצרים
2. ב – משחררים
3. א – נושמים

### חלק ט״ו – פרק 5 • רגע לפני שקונים ובודקים קבלה – מיישמים בקנייה אמיתית

1. א – עוצרים
2. ב – הסכום צריך להיות 12 ₪

### חלק ט״ז – פרק 5 • רגע לפני שקונים ובודקים קבלה – תרגילים ובדיקות

1. 15

### חלק י״ז – פרק 5 • רגע לפני שקונים ובודקים קבלה – נכון או לא נכון

1. נכון – ד׳ בעש״ן ד״ק היא דיבור עצמי, למשל לשאול את עצמי אם באמת צריך
2. נכון – 4 כפול 6 שווה 24

### חלק י״ח – חזרה מסכמת – שאלות מגוונות

1. ג – 5 שקלים
2. א – לחם
3. א – עוצרים

### חלק י״ט – חזרה מסכמת – כתיבה ויישום

1. תשובות אפשריות: לחם, ירקות, חלב, ביצים – מוצרים בסיסיים הדרושים לארוחה ולא רק מוצרים מפנקים
2. מחיר ליחידה הוא המחיר לכמות קבועה (למשל לקילו או לליטר), והוא מאפשר להשוות בין אריזות בגדלים שונים ולבחור את המשתלמת ביותר

### כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד/ה מחשב/ת עודף נכון בעזרת חיסור פשוט
- התלמיד/ה ממיין/ת מוצרים נכון לצורך/רצון עם הסבר קצר
- התלמיד/ה חוזר/ת על חמשת השלבים: עוצרים, משחררים, נושמים, דיבור עצמי, קדימה

### טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את החוברת ל-5 שיעורים, פרק אחד בכל שיעור, עם חזרה קצרה בתחילת כל מפגש
- לכיתות א׳-ב׳ מומלץ להשתמש במטבעות וסכומים נייר מהחוברת להדפסה כדי לתרגל פיזית
- לתלמידים מתקדמים (ה׳-ו׳) אפשר להוסיף תרגול מחיר ליחידה עם מספרים גדולים יותר
- בכל פרק כדאי לסיים בדיון קצר: למה בחרנו ככה? זה מחזק את מיומנות קבלת ההחלטות

# חוברת תרגול – יוצאים לקניות: צרכנות נבונה

🛒 יוצאים לקניות – צרכנות נבונה בכל הרמות

יסודי · חנ"מ

**תוכן החוברת**


1. פרק 1 – מכירים כסף: מטבעות ושטרות
2. פרק 2 – קונים ומחשבים עודף
3. פרק 3 – צריך או רוצה? רשימת קניות ותקציב
4. פרק 4 – בלשי המבצעים: הנחות ומחיר ליחידה
5. פרק 5 – רגע לפני שקונים ובודקים קבלה


שם: _____ כיתה: _____


יצרה: רוית ראש בן ישי

# חוברת תרגול – יוצאים לקניות: צרכנות נבונה

חוברת התלמיד/ה חנ"מ

**שם:** _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת הזאת תתרגלו קניות אמיתיות: כסף, עודף, הנחות ותכנון תקציב. עברו על הפרקים לפי הסדר, ובסוף כל פרק בדקו את התשובות שלכם.

**בנק מילים:** 5 | 6 | 7 | 15 | 30 | 20 | 123 | 180 | 2

## 1 חלק א' – פרק 1 • מכירים כסף: מטבעות ושטרות – זיהוי מטבעות ושטרות

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** אֵיזֶה מַטְבֵּעַ שָׁוֶה הַכִּי הַרְבֵּה כֶּסֶף?

א) 10 אגורות ב) חצי שקל ג) 5 ₪

**2.** כַּמָּה שָׁוֶה מַטְבֵּעַ שֶׁל חֲצִי שֶׁקֶל?

א) 10 אגורות ב) 50 אגורות ג) 1 ₪

## 2 חלק ב' – פרק 1 • מכירים כסף: מטבעות ושטרות – סופרים כסף ומחשבים עודף

השלימו את המילה החסרה.

**1.** יֵשׁ לִי מַטְבֵּעַ שֶׁל 5 ₪ וּמַטְבֵּעַ שֶׁל 2 ₪. בְּיַחַד יֵשׁ לִי _____ ₪.

**2.** קָנִיתִי מַמְתָּק בְּ-3 ₪ וְשִׁלַּמְתִּי בְּמַטְבֵּעַ שֶׁל 5 ₪. הָעֹדֶף הוּא _____ ₪.

## 3 חלק ג' – פרק 1 • מכירים כסף: מטבעות ושטרות – מתאימים ערך למטבע או לשטר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** המטבע הקטן ביותר בערכו | ___ | **א.** 50 אגורות |
| **2.** חצי שקל | ___ | **ב.** 20 ₪ |

| | | |
|---|---|---|
| **3.** השטר הקטן ביותר | ___ | **ג.** 10 אגורות |

## 4 חלק ד׳ – פרק 2 • קונים ומחשבים עודף – מכירים את הכסף והעודף

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | עודף הוא הכסף שהמוכר מחזיר לקונה כששילם יותר מהמחיר | ☐ | ☐ |
| 2 | אם שילמתי בדיוק 50 ₪ על מוצר שעולה 50 ₪, אני מקבל/ת עודף | ☐ | ☐ |

## 5 חלק ה׳ – פרק 2 • קונים ומחשבים עודף – תרגול חישוב

השלימו את המילה החסרה.

**1.** קניתי מוצר ב-5 ₪ ושילמתי בשטר של 10 ₪. העודף שלי הוא _____ ₪

**2.** יש לי שטר של 20 ₪. קניתי מוצר ב-14 ₪. העודף הוא _____ ₪

## 6 חלק ו׳ – פרק 2 • קונים ומחשבים עודף – בעיות ושתי דרכים לשלם

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** קניתי שני מוצרים: עפרון ב-4 ₪ ומחברת ב-9 ₪. כמה שילמתי בסך הכול?

(א) 11 ₪ (ב) 13 ₪ (ג) 15 ₪

## 7 חלק ז׳ – פרק 3 • צריך או רוצה? רשימת קניות ותקציב – זיהוי צורך או רצון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | לחם וחלב הם דוגמה לצורך ולא לרצון | ☐ | ☐ |
| 2 | ממתקים הם צורך, כי כל הילדים אוהבים אותם | ☐ | ☐ |
| 3 | פרחים לשולחן הם רצון | ☐ | ☐ |

## 8 חלק ח׳ – פרק 3 • צריך או רוצה? רשימת קניות ותקציב – בונים רשימה בתקציב נתון

השלימו את המילה החסרה.

**1.** לחם ומאפים עולים 38 ₪ וחלב וגבינות עולים 85 ₪. ביחד הם עולים _____ ₪

**2.** היעד בקנייה לשבוע הוא להשאיר לפחות _____ ₪ לחיסכון

## 9 חלק ט׳ – פרק 3 • צריך או רוצה? רשימת קניות ותקציב – מתכננים ובוחרים בחשיבה

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** מה מהמוצרים הבאים הוא צורך ולא רצון?

א) עוגה מוכנה  ב) ירקות ופירות  ג) פרחים לשולחן

**2.** בבניית רשימת קניות נבונה, מה עושים ראשון?

א) קונים רצונות  ב) בודקים כמה כסף נשאר לחיסכון  ג) רושמים את כל הצרכים

## 10 חלק י׳ – פרק 3 • צריך או רוצה? רשימת קניות ותקציב – תכנון וכתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

## 11 חלק י״א – פרק 4 • בלשי המבצעים: הנחות ומחיר ליחידה – מושגי

### יסוד

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | הנחה של 20% אומרת שמשלמים 20% פחות מהמחיר המקורי | ☐ | ☐ |
| 2 | מחיר ליחידה עוזר להשוות בין מוצרים בגדלים שונים | ☐ | ☐ |
| 3 | חבילה גדולה תמיד זולה יותר ליחידה מחבילה קטנה | ☐ | ☐ |

## 12 חלק י״ב – פרק 4 • בלשי המבצעים – תרגול חישובים

השלימו את המילה החסרה.

**1.** מוצר שעולה 200 ₪ עם הנחה של 10% יעלה _____ ₪

**2.** מוצר שעלה במקור 80 ₪ ועכשיו עולה 60 ₪ - ההנחה היא _____ ₪

## 13 חלק י״ג – פרק 4 • בלשי המבצעים – מה באמת משתלם?

ענו בקצרה.

**1.** מדוע חשוב לבדוק מחיר ליחידה ולא רק את המחיר הכולל שעל המדף? כתבו נימוק אחד

_____

_____

_____

## 14 חלק י״ד – פרק 5 • רגע לפני שקונים ובודקים קבלה – מכירים את עש״ן ד״ק

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** מה הפירוש של האות ע׳ בעש״ן ד״ק?

א) עוצרים  ב) עוזרים  ג) עוברים

**2.** מה הפירוש של האות ש׳?

א) שומעים  ב) משחררים  ג) שואלים

**3.** מה הפירוש של האות נ׳?

א) נושמים  ב) נותנים  ג) נוסעים

## 15 חלק ט״ו – פרק 5 • רגע לפני שקונים ובודקים קבלה – מיישמים בקנייה אמיתית

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** ראיתם הודעה: מבצע ענק שנגמר בעוד כמה דקות. מה השלב הראשון בעש״ן ד״ק?

א) עוצרים  ב) קונים מיד  ג) מתעלמים

**2.** בקבלה כתוב: 3 יחידות במחיר 4 ₪ ליחידה, וסך הכול 14 ₪. מה הטעות?

א) אין טעות  ב) הסכום צריך להיות 12 ₪  ג) המחיר ליחידה שגוי

## 16 חלק ט״ז – פרק 5 • רגע לפני שקונים ובודקים קבלה – תרגילים ובדיקות

השלימו את המילה החסרה.

**1.** קנו 5 יחידות במחיר 3 ₪ ליחידה. הסכום הכולל הוא _____ ₪

## 17 חלק י״ז – פרק 5 • רגע לפני שקונים ובודקים קבלה – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | האות ד׳ בעש״ן ד״ק מתייחסת ל"דיבור עצמי" | ☐ | ☐ |

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 2 | אם קנו 4 מוצרים במחיר 6 ₪ ליחידה, הסכום הכולל צריך להיות 24 ₪ | ☐ | ☐ |

## 18 חלק י״ח – חזרה מסכמת – שאלות מגוונות

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** איזה מטבע שווה הכי הרבה?

(א) חצי שקל (ב) 1 שקל (ג) 5 שקלים

**2.** איזה מהמוצרים האלה הוא צורך ולא רצון?

(א) לחם (ב) ממתקים (ג) צעצוע חדש

**3.** מה הצעד הראשון בעש״ן ד״ק לפני קנייה?

(א) עוצרים (ב) קונים מיד (ג) משלמים

## 19 חלק י״ט – חזרה מסכמת – כתיבה ויישום

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

**1.** תכננו רשימת קניות לארוחת ערב משפחתית בתקציב של 60 שקלים. כתבו לפחות שלושה מוצרים שהם צורך.

**2.** הסבירו במילים שלכם מה זה מחיר ליחידה ולמה זה עוזר כשבוחרים בין שתי אריזות של אותו מוצר.

**כרטיס יציאה**

האם אני יודע/ת לחשב עודף נכון כשמשלמים יותר מהמחיר?

האם אני יודע/ת להסביר מה ההבדל בין צורך לרצון?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀